

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 9. Amoris vis, efficacia, victoria. Varia de amore in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

pellationes. S. Chrysoft. tom. 6. in Encomio S. Meletii Archiep. Antioch.

Omnis delectatio animæ ex amore est. Amore nihil dulcius, nihil frivius, esse potest. S. Bonavent. serm 83. Dom. 2. Pent.

Quos amamus, in ipsis profecto requiescimus. A quibus autem amamus, ipsi nos in nobis requiem paramus. S. Bernardus ep. 90.

Unusquisque quod præ cæteris colit, quod supra omnia miratur, & diligit; hoc ei Deus est. Origenes in lib. Judic. hom. 2.

Delectabile, atque jucundum, facit lamor amarum, quantumcumque amarum, atque molestum. Sic etiam, si infernus amaretur; & dulcis, & delectabilis, esset. Paupertas nobis divitiarum loco esset; infirmitas foret solatio; tormenta gaudiò. Guilielmus Paris. de morib. c. 4.

Ignis cibis dat saporem, ita amor omnes cibos sapidos reddit, & optimi gustus. Jacob Gen. 29. 20. si non dilexisset; septem anni ipsi visi fuissent septuaginta sæcula: sed quia amabat, septem anni visi sunt illi septem dies. Did. Stella de am. div. Medit. 48.

§. VIII.

Signa amoris varia.

Amor verus constantiâ probatur. S. Ambros. ep. 40.

Hic est mos amantium, amorem non celare, sed enuntiare vicinis; & dicere, se amare. Ardens enim res est natura dilectionis; nec potest anima sustinere, ut eam silentiò teneat. S. Chrysoft. in Pl. 41.

Hic amantium mos est, ut amorem suum silentiò tegere nequeant: sed necessariis suis, & charis, afferunt, & produnt: & flammam suam intra pectus cohibere non possunt. S. Thom. in c. 8. ep. ad Rom. Lect. 7.

Nihil adeo affectum erga rem perditam prodit, atque ob ejusdem facturam dolor, atque nimia tristitia. S. Franc. Sales. parte 3. c. 14.

Tanto quisque magis amare ostenditur, quanto plura, & graviora, pro amico pati non refugit. S. Thom. opusc. 9. c. 43.

Nihil est amore patientius, nihil clementius: qui diligit, non offendit; aut, si offenditur, celerrime placatur, propter amorem. S. Thom. Vill. Conc. de S. Jo. Evang.

§. IX.

Amoris vis, efficacia, victoria.

Videbantur ei pauci dies &c. Gen. 29. 20.

Laborem leviabat amor. Videtur malè dixisse; cum potius dicere debuisset: videbantur ei dies multi: quoniam animo desideranti ipsa velocitas tarda est. Solutio: sic intelligendum est: videbantur illi pauci dies, id est, labor dierum parvus comparatione mercedis. Hugo Card. hic.

Magnam Patriarchæ Jacob amor dedit audaciam. Egredius è domo Laban, Esau præstolatur occursum. Gen. 32. *timuit Jacob*

valde, & perterritus &c. v. 7. Deum precatur: erue me de manu fratris mei Esau, quia valde eum timeo. v. 11. Postea capite sequenti charitas foras misit timorem. c. 33. 3. *Et ipse progrediens. Sept. ipse autem præcessit ante eos.* S. Chrysoft. hom. 33. 1. Cor. 13. Quod meticulosus fuerit, ex eo liquet: quod, dum Esau fratrem præstolaretur, timore pœnè est animabatur, sed vidè, qui rursus timidus ille, charitate fuscitante, leone quòvis animosior, evadat: velut propugnaculum enim quoddam seipsum ante cæteros omnes locans, paratus erat ferum illum excipere primus, & suo ipsius corpore parare uxoribus salutem: & quem domi timebat, quem horrebat, intueri primus in acie studet. Erat terrore major, scilicet ille in uxore amor. Luc. de Arcones in Jf. 2. Disc. 4.

Amor ignorat judicium, ratione caret, modum nescit. Amor non accipit, de impossibilitate solatium, non recipit de difficultate remedium. Amor, nisi ad desiderata pervaserit, necat amantem: & idè vadit, quò ducitur, non quò debeat. Et quid plura? amor, quod amat, non potest non videre. S. Petr. Chrysol. 147. Nihil est tam durum, atque ferreum, quod non amoris igne vincatur. S. Aug. de morib. Eccl. c. 3.

Amor cæteros affectus in se ducit, & captivat. Idiota de am. div. c. 1.

Amor contracta solidat, depressa sublevat, nutantem animum constantem reddit. Id. ib.

Amor dominum nescit. S. Bern. in prologo de Consider. ad Eugenium.

Amor omnium motuum animò princeps est, & omnes illos in se commutat; & reddit nos tales; quale est id, quod amat. S. Franc. Sales. c. 14.

Amor est vexillum in exercitu virtutum; eò omnes se ad illud recipere debent: est enim solum, & unicum: sub quo Dominus noster, qui solus est dux generalis istius exercitus, facit eas pugnare. Id. l. 11. c. 14.

Cujuslibet affectionis amor est principium. S. Thom. in Job. Lect. 2. c. 1.

Varia de Amore in genere.

PER Adam Rationem, per Evam intellige affectionem, sive sensualitatem. Ad rationem cognitio, ad affectionem pertinet dilectio. Prius Adam formatus est, quam Eva: quia præcedit veri cognitio; sequitur justii dilectio. S. Bonavent. in Pl. 121.

Amoris debita amore solvuntur: tanta ipsa est charitas, ut non nisi sola recompensetur charitate. S. Laur. Just. de triumphali agone Chr. c. 26.

Nihil apud mortales frequentius est negotiis amoris: in hoc non solum juvenes, sed & senes plerumque, versantur: & dum ignorant veram amandi rationem, veri amoris fructum amittunt, & falsi amoris damna ingentia referunt; neque id advertunt. Isidorus Clarius l. 1. Orat. 53.

In hac vita virtus non est, nisi diligere, quod diligendum est. Id eligere prudentiæ est; nullis inde averti molestiis, fortitudo est; nullis

illecebris, temperantia est; nullâ superbiâ iustitia est. S. Aug. ep. 52.
Non faciunt bonos, vel malos mores; nisi boni, vel mali amores. Id. ib.

TITULUS XII. AMOR DEI IN NOS.

§. I.

Figuræ, Symbola.

Spiritus Dei ferebatur super aquas. Gen. 1. 2. Quid putamus, esse hunc spiritum? nisi Bonitatem, amoremque Dei; quia videlicet magnò super creaturam suam creator affectu ducebatur; ut, quia non poterat esse, quod ipse creaverat; tales ex ea faceret formas, in quibus creatori conjungeretur, conviveretque; & conregnaret creatura. Rupertus Abb. Tuit. l. 1. c. 7. in Gen.

Same arma tua, pharetram, & arcum. Gen. 27. 2. Pharetra Dei, quam sumpsit ad venandum homines, fuit ejus amor: arcus ejus largitas; qui arcus sumptus de pharetra amoris sagittis beneficiorum multos ad se traxit, & corda vulneravit. Hugo Card. in Pl. 33.

Mediâ charitate constravit propter filias Jerusalem. Cant. 3. 10. Per charitatem planè & simpliciter, accipias imaginem, nomen, vel symbolum, aliquod charitatis: uti sunt carbunculi, turtures, columbæ, flammæ: ut significaretur; totum hunc tam splendidi, ferculi ornatum non aliò spectare, quam ad ostendendum amorem, quo sponsus prosequitur sponsam, & filias Jerusalem. Cornel. à Lap. hic.

Gaudebit sponsus super sponsam, & gaudebit super te Deus tuus. Ji. 62. 5. hoc est, ut ex Sept. & Chaldaeo S. Hieronymus legit: sicut letatur sponsus super sponsam; sic gaudebit super te Deus tuus, & tibi maritatus, magnas, & clarissimas proles ex te procreabit; scilicet magnam copiam S. Martyrum; Confessorum, Virginum &c. Nota cum Forerio: Deus, qui felicissimus est, & immensa majestas suas voluptates, gaudia & delicias, in homine collocat; homines enim sibi desponsat, in iis sibi complacet, illis gaudet, & fruitur, uti sponsus sponsam. Corn. à Lap. hic.

Et thronus ejus flamma ignis, fluvius igneus, rapidusque egrediebatur à facie ejus. Dan. 7. 9. 10. Hic thronus ignis, est amor: quoniam in amore Deus suam sedem habet: fluvius igneus, est infinitus ejus amor, procedens ab ipsius voluntate; quò hominum corda inflamat. Philippus Diez tit. Eucharistia.

§. II.

Testimonia, & exempla.

Ex Veteri.

Tentavit Deus Abraham. Gen. 22. 1. Sancti sic exponunt: Abraham Deus Pater; Isaac

Filius. Quid est ergo, quòd tentavit Abraham, si Abraham Deus Pater est? sed nota: quòd 1. Joan. 4. 8. dicitur: *Deus charitas est*; & charitas ipsa Deum Patrem non solum tentavit, sed etiam compulit, ut traderet Filium suum unigenitum propter nos. Rom. 8. 32 qui *proprio Filio suo non pepercit.* Assum. ib. Ecce Deus Pater obedit statim imperio charitatis. Hugo Card. hic.

Dominus Zelotes nomen ejus. Ex. 34. 14. Orig. vide benignitatem Dei: quomodo, ut nos doceat, & perfectos faciat, ipse fragilitatem humanorum non recusat affectuum! Dominus zelans dicitur: quia animam sibi mancipatam, & charitate desponsatam, non patitur demonibus admisceri; sed flagellis retrahit, & castigat; quod ex immenso ejus in animas amore nascitur: Zelus numque amoris effectus est, ut docet. S. Thom. 1. 2. q. 28. a. 4. Ideo Zelus in Scriptura significat iram: non illam quidem, quæ est inter inimicos; sed eam, quæ ex ardentè amore oritur: ut cum parentes liberis succensent; non eis perperem volunt, sed quia diligunt. S. Dionys. l. de div. nom. c. 4. Deus Zelotes appellatur propter multum amorem, quem ad existentia habet. Unde, cum piensissimus Pater mundum illuvione propter peccata delere veller, *tractus dolore cordis intrinsecus* fuisse dicitur: dolor autem ex amore nascitur: non enim doleret, si non diligeret. Philipp. Diez. Summa Prædic. Amor Dei.

Novit justis jumentorum suorum animas. Prov. 12. 10. Novit non speculative duntaxat, sed & practice. Novit, id est, attendit, & curam habet suorum jumentorum. Sic dicitur 2. Tim. 2. 19. *Cognovit Dominus, qui sunt ejus.* Id est, amat, curat; protegit, promovet Deus suos Electos. Pl. 1. 6. *Novit Dominus viam justorum*; id est, diligit, dirigit, secundat. Corn. à Lap. hic.

Agnovit eum (Jacobum) in benedictionibus suis. Eccl. 44. 26. agnoscere Dei, non est nudum, & otiosum, sed efficax, & affectuosum: quia conjunctum cum favore, amore, benevolentia, & beneficentia, juxta illud 2. Tim. 2. 19. *cognovit Dominus, qui sunt ejus.* Idem hic.

Ex Patribus, & aliis.

Deus omnia facit diligens quemadmodum beneficiò afficiens posuit in Paradiso; & beneficiò afficiens ejecit è paradiso. Beneficiò quoque afficiens gehennam minatus est. Et